

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 20-ci il 23 iyun tarixli 213 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Gənclər arasında ailənin və nikahın əhəmiyyəti, onun qorunması və möhkəmləndirilməsi məqsədilə erkən nikahın və qohumlar arasında nikahın mənfi nəticələrinə dair maarifləndirmə Qaydası”nın 6.1.7-ci bəndinə əsasən İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi və Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyi tərəfindən 2021-ci il ərzində görülmüş işlər barədə hesabat

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin 23 iyun 2020-ci il tarixli 213 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilən “Gənclər arasında ailənin və nikahın əhəmiyyəti, onun qorunması və möhkəmləndirilməsi məqsədilə erkən nikahın və qohumlar arasında nikahın mənfi nəticələrinə dair maarifləndirmə Qaydası”nın 6.1.7-ci bəndinin icrası istiqamətində İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi (Agentlik) tərəfindən 2021-ci il ərzində aşağıdakı tədbirlər görülmüşdür:

1. Agentlik tərəfindən erkən nikahın, qohumlar arasında nikahın fəsadları barədə gənclərin və valideynlərin məlumatlandırılması məqsədilə ümumilikdə **11 sayda** olmaqla postlar hazırlanmış və qurumun 5 sosial şəbəkəsindəki səhifələrində (“Facebook”, “Instagram”, “LinkedIn”, “Telegram”, “Twitter”) paylaşılmışdır. Postların məzmunları əsasən aşağıdakı istiqamətlərdə olmuşdur:

Erkən nikahlar barədə **6 post** hazırlanmışdır:

- Erkən nikahların qadınların orqanizminə mənfi təsiri
- Erkən yaşda ana olan qadınların immun sisteminin zəif olması və hamiləliyin fəsadlarla müşayiət olunması
- Erkən nikahların uşaqların təhsil almaq hüququna mənfi təsiri

Qohumlar arasında nikahlar barədə **5 post** hazırlanmışdır:

- Qohum nikahlarının uşaqların genetik xəstəliklərlə doğulmasına səbəb olması
- Qohum nikahlarının riskli olması və sağlamlığa mənfi təsiri

29 sentyabr tarixində Agentlik tərəfindən icbari tibbi sığorta çərçivəsində həyata keçirilən koxlear implantasiya əməliyyatları ilə bağlı press-relizi hazırlanmışdır. Həmin yazıda vətəndaşların sözügedən sahə üzrə məlumatlandırılması məqsədilə genetik faktorların, yeni ki, qohum evliliklərinin eşitmə itkisinə başlıca səbəb ola biləcəyi barədə məlumat verilmişdir.

Məlumat üçün bildirək ki, Agentlik tərəfindən Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin (TƏBİB) tabeliyindəki dövlət tibb müəssisələrinin sosial şəbəkələrindəki səhifələrində sözügedən postların paylaşılması təmin edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsinin (Komitə) təşəbbüsü ilə erkən nikahların mənfi təsiri barədə müxtəlif dövlət qurumlarının nümayəndələrinin yer aldığı maarifləndirici videoçarx hazırlanmışdır. Həmin videoçarxda Agentliyin nümayəndəsinin də iştirakı və erkən nikahla bağlı mesajın ötürülməsi təmin edilmişdir. Videoçarx Agentliyin sosial şəbəkələrdəki səhifələrində paylaşılmışdır.

Ailə Sağlamlıq Mərkəzlərində reproduktiv sağlamlıqla bağlı maarifləndirilmə işləri aparılmışdır. Elmi-Tədqiqat Mamalıq və Ginekologiya İnstitutunun mamalıq bölməsi tərəfindən “Hamiləlik dövründə müxtəlif mamalıq ağırlaşmalarının profilaktikasının optimallaşdırılması və proqnozu” mövzusunda tədqiqat işi aparılmışdır. Tədqiqatda qeydə alınan 220 hamiləlikdən 2-si azyaşlı hamiləlik kimi qeydiyyatda alınmışdır. Hər iki hamiləlik müəyyən ağırlaşmalar ilə nəticələnmişdir (birinci hamiləlik vaxtından əvvəl doğuşla, ikinci hamiləlik preeklampsiya ilə müşayiət olunmuşdur).

17 noyabr 2021-ci il tarixdə “Yeni klinika”nın konfrans zalında Agentlik, TƏBİB, Komitə, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyi, Heydər Əliyev Fondu, Regional İnkişaf İctimai Birliyi, BMT-nin Uşaq Fondu, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının birgə əməkdaşlığı çərçivəsində "Beynəlxalq Vaxtından Əvvəl Doğulmuş Uşaqlar Günü"nə həsr olunmuş 150 nəfərin iştirakı ilə konfrans təşkil edilib. Konfransda “Vaxtından əvvəl doğuşların baş verməsində reproduktiv sağlamlığın və erkən nikahların rolu” mövzusunda da müzakirə olunmuşdur. Respublika üzrə TƏBİB-in

tabeliyinə verilmiş şəhər və rayon xəstəxanalarının ginekologiya şöbələrində çalışan tibb işçilərinə (ginekoloq, mama, tibb bacısı) erkən nikahın fəsadları mövzusunda mühazirələr oxunub.

“Gender əsaslı zorakılığın aradan qaldırılmasına icma əsaslı dəstək ” komponenti çərçivəsində təşkil olunan Gender əsaslı zorakılıqla mübarizə İlkin Yardım tərəflərinin 1-ci Milli Konfransında Stasionar Tibbi Xidmətin təşkili şöbəsinin müdiri Kəmalə Ağayeva ictimai sağlamlıq problemi kimi qadına qarşı zorakılığın qarşısının alınmasında səhiyyə sektorunun rolundan bəhs edərək, gender zəminində zorakılıq qurbanlarının tibbi ehtiyaclarının qarşılanmasının əsasları, tibbi xidmət təminatçılarının zorakılıqla mübarizə mövzusunda maarifləndirilməsi, zorakılığa məruz qalanlar üçün inteqrasiya olunmuş xidmətlərin təmin edilməsi, koordinasiya və yönləndirmə mexanizminin gücləndirilməsi yönündə təkliflərlə çıxış etmişdir.

